

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ВІЙСЬКОВО-ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра загальновійськових дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри загальновійськових
дисциплін

полковник

Станіслав КОРОЛЬОВ

« _____ » _____ 20____ р.

ЛЕКЦІЯ № 12

**з навчальної дисципліни «Тактика
(у т. ч. тактика дій військ НАТО)»**

Модуль № 2. Механізований батальйон (рота) на марші та при розташуванні на місці.

Змістовий модуль № 2.2 Механізований батальйон (рота) при розташуванні на місці.

Заняття 2.2.2 Сторожова охорона механізованого батальйону (роти) при розташуванні на місці та у базовому таборі

Заняття 2.2.2 Сторожова охорона механізованого батальйону (роти) при розташуванні на місці та у базовому таборі.

Навчальний потік: 2 М курс.

Час: 90 хв.

Місце: лекційна аудиторія

Навчальні та виховні цілі:

Вивчити:

- завдання, порядок та вимоги до організації сторожової охорони мб (мр) при розташуванні на місці та у базовому таборі;
- роботу командира мб (мр) з організації сторожової охорони;

Виховувати:

- високі морально-психологічні якості;
- широкий тактичний кругозір;
- зацікавленість щодо вивчення навчальної дисципліни.

Навчальні питання і розподілення часу:

№ з/п	Зміст занять, навчальні питання	Час, хв.
I	Вступна частина	5
II	Основна частина	80
	1. Завдання, порядок та вимоги до організації сторожової охорони мб (мр) при розташуванні на місці у базовому таборі	60
	2. Робота командира мб (мр) щодо з організації сторожової охорони.	20
III	Заклучна частина	5

Навчально-матеріальне забезпечення:

- мультимедійний проектор Inphocus;
- слайди за темою лекції, підготовані за комп'ютерною програмою Microsoft PowerPoint;

Навчальна література :

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Ч. II. Батальйон, рота. – К.: Ком. СВ ЗСУ, 2016. – 217 с.
2. Бойовий статут механізованих і танкових Сухопутних військ Збройних Сил України. Ч. III. Взвод, відділення, екіпаж танка. – К.: Ком. СВ ЗСУ, 2016. – 260 с.
3. Тактика: підручник / В.В. Вішняков, Г.А. Дробаха, А.А. Каленський, Є.Б.Смірнов – К.: Вид.-пол. центр "Київський університет", 2008. – 735 с.
4. Тактика загальновійськових підрозділів: Навч. посібн. – К.: НАОУ, 1998.
5. Тактика (рота, батальйон): Підручник. – Одеса: ОдІСВ, 1997.
6. Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах: Методичний посібник. – К.: ГУБП СВ України, 2002, – 48 с.;
7. Попов О.М., Моргунов О.М., Поляков С.Ю. Тактична підготовка: Навч. посібн. – Харків: НЮАУ, 2004, – 215 с.
8. Альбом схем дій підрозділів (відділення, взвод, рота, батальйон) у відповідності до стандарту № 2 (тактичні знаки НАТО). – Львів: НАСВ, 2017. – 80 с.
9. Порядок оформлення оперативних (бойових) документів. Затверджено Наказом начальника ГШ ЗСУ від 25.04.2018 № 170. – К., 2018. – 230 с.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДЕННЯ

Дана лекція є лекцією інформаційного типу. Вона повинна починатися з короткого вступу, у якому до аудиторії доводиться тема лекції, її значення у системі підготовки військового фахівця, цільова настанова і план лекції. Також необхідно дати стислу характеристику навчальної літератури, яка рекомендується. У вступі здійснюється актуалізація її теми з урахуванням досвіду ООС (АТО).

В основній частині лекції, при розгляданні кожного питання, доцільно формулювати проблему, яка розглядається, встановлювати її зв'язок із майбутньою діяльністю військового фахівця.

Розкриття питань лекції, як і її загального змісту, здійснюється шляхом раціонального поєднання методів індукції і дедукції, прийомів викладання від часткового до загального. Лекція повинна формувати у тих, хто навчається, здатності до абстрактного мислення. Викладення матеріалу повинно супроводжуватися демонстрацією слайдів.

Лекція повинна закінчитися формулюванням стислих висновків з матеріалу, який розглядався, викладенням рекомендацій для самостійної роботи, якщо вони не були дані раніше у ході лекції та відповідями викладача на питання студентів.

Вступ

Досвід проведення ООС (АТО) та участь підрозділів та частин ЗС України у миротворчих операціях свідчать про зростання значення організації та ведення сторожової охорони на всіх рівнях. Це стосується не тільки підрозділів Сухопутних військ, а й підрозділів інших видів ЗС України, які перебувають на теперішній час у зоні ООС. Погано організована сторожова охорона може стати запорукою втрат особового складу та бойової техніки.

1. Завдання, порядок та вимоги до організації сторожової охорони мб (мр)

Сторожова охорона організовується з метою недопущення проникнення розвідки противника до підрозділів, які охороняються, завчасного виявлення наземного противника і попередження про нього та оборони вказаного рубежу (позиції) в разі його нападу. Вона організовується навколо району розташування підрозділів і повинна перехоплювати всі основні дороги і підступи до нього.

В батальйоні сторожова охорона здійснюється *сторожовими постами* в складі відділення (танка), що виставляються на віддаленні до **1500 м** та *секретами* в складі **2-3 осіб** на відстані до **400 м** від району розташування підрозділів. На найбільш небезпечних (імовірних) підступах до району розташування виставляються засідки (рис.1).

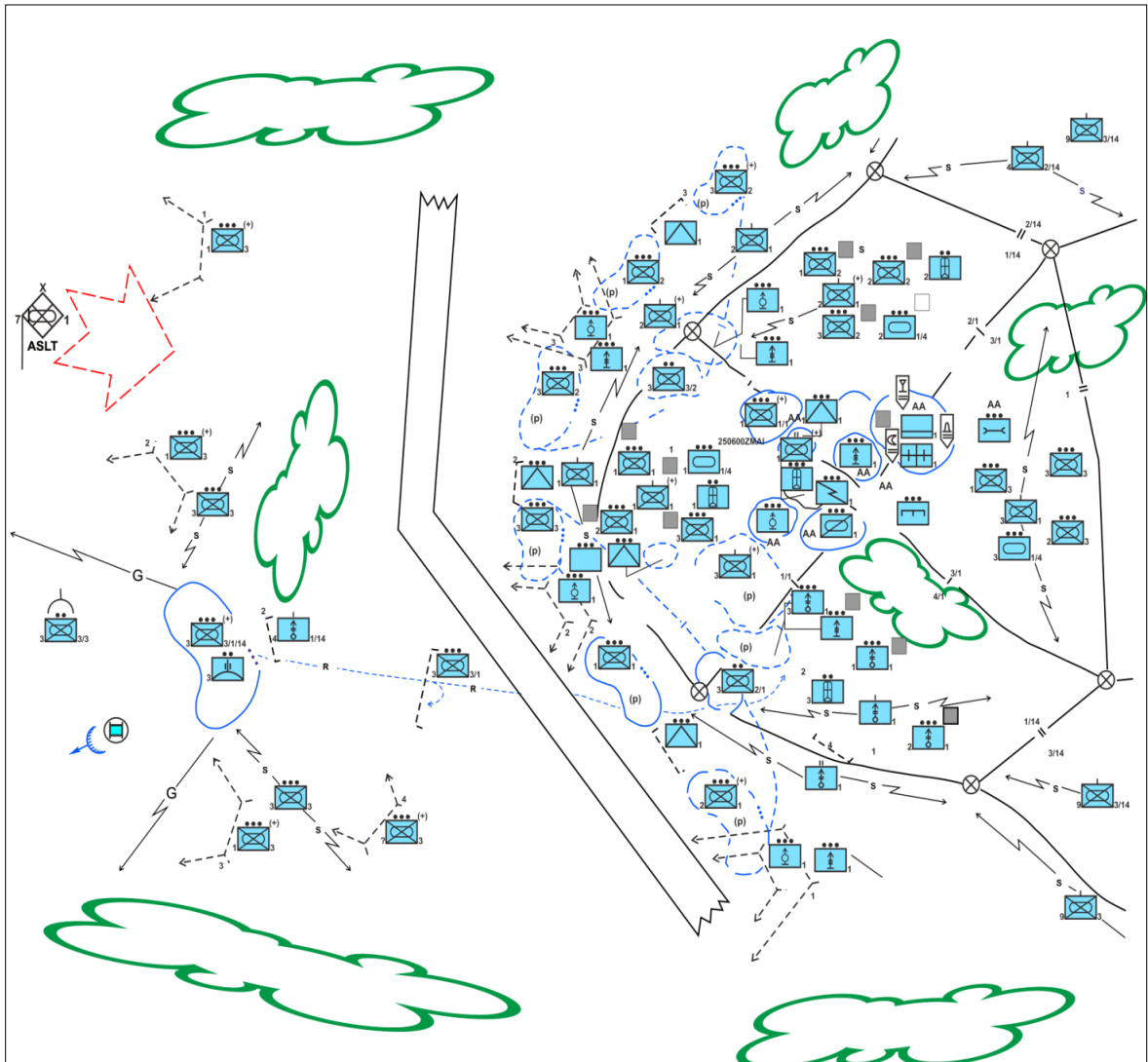


Рис.1. Ведення сторожової охорони при розташуванні на місці мб

На найнебезпечніших напрямках сторожова охорона може здійснюватись *сторожовими загонами в складі посиленої роти і сторожовими заставами в складі посиленого взводу*. У разі призначення в сторожовий загін від бригади батальйону, в сторожову заставу від нього може виділятися посилена рота.

Усі органи сторожової охорони, у будь якого випадку, повинні підтримуватися вогнем штатних та доданих підрозділів (вогневих засобів) батальйону (роти).

Сторожовому загону (заставі) вказується смуга охорони і рубіж оборони. Ширина смуги охорони для батальйону може бути **до 10 км**, для роти – **до 5 км**, для взводу – **до 2 км**.

Віддалення сторожового загону (застави) від району розташування підрозділів залежить від її складу і може бути **5-15 км**. Воно повинне забезпечувати підрозділам проведення маневру, організований вступ у бій та можливість підтримки дій сторожової охорони.

Батальйон (рота), що призначений у сторожовий загін (заставу), займає вказаний йому рубіж і готує його до оборони, при цьому найбільш важливі напрямки прикриваються сторожовими заставами (постами). Рубіж повинен бути зручним для ведення оборони, забезпечувати добрий огляд у бік противника та обладнаним в інженерному відношенні. Оборона на ньому будується на більш широкому фронті, ніж зазвичай.

Бойовий порядок батальйону (роти) в сторожовому загоні (заставі) включає сторожові застави (пости), артилерійський і зенітний підрозділи та резерв.

Основу оборони сторожового загону (застави) складають окремі опорні пункти сторожових застав (постів) у складі рот (взводів), які підготовлені до кругової оборони, вогневі позиції артилерії та інших вогневих засобів. У смузі охорони сторожовий загін (застава) готує основні, а при наявності часу і запасні позиції.

Для прикриття проміжків між сторожовими заставами від них виставляються сторожові пости і патрулі, а на прихованих підступах – секрети.

Для ведення розвідки перед фронтом і на флангах сторожового загону (застави) висилається розвідувальний дозор, дозорні відділення (танки). Вночі та в умовах обмеженої видимості організовується радіолокаційне спостереження.

Система вогню організовується з урахуванням ведення підрозділами кругової оборони. Проміжки між сторожовими заставами і танконебезпечні напрямки прикриваються вогнем артилерії та інших вогневих засобів і повинні бути під постійним спостереженням. Артилерійський підрозділ розташовується на вогневих позиціях у глибині оборони батальйону (роти) в готовності до здійснення ВУП. Додані механізованому підрозділу танки можуть використовуватися для дій з вогневих засідок та в якості кочуючих вогневих засобів.

Резерв командира батальйону (роти) розташовується у глибині бойового порядку в готовності до виконання раптових завдань і маневру на загрозовий напрямок.

Особовий склад сторожової охорони повинен бути в постійній бойовій готовності, дотримуватись встановленого порядку чергування і відпочинку, заходів маскуванню та виявляти високу пильність. Під час несення служби особовий склад розміщується приховано, нічим себе не виявляючи. У нічний час і в умовах обмеженої видимості використовуються прилади нічного бачення та збільшується кількість особового складу для несення служби.

З отриманням даних про появу противника або застосування ним ВТЗ, систем дистанційного мінування командир сторожового загону (застави) доповідає про це командирі, який вислав охорону, та інформує сусідів.

Дрібні групи противника, які намагаються проникнути до району розташування підрозділів, що охороняються, сторожовий загін (застава) захоплює в полон або знищує. При нападі противника, який переважає, батальйон (рота) стійко утримує зайнятий рубіж і забезпечує розгортання та вступ у бій підрозділів, які охороняються.

У разі висадки в смугі охорони повітряного десанту (ДРС) противника, командир батальйону (роти) доповідає про це старшому командирі та організовує знищення десанту (ДРГ) або блокування району висадки.

Взвод може діяти в якості сторожової застави від сторожового загону або від основних сил батальйону (роти), а також у складі роти, призначеної в сторожовий загін (заставу); відділення (танк) – в якості сторожового поста від сторожового загону (застави) або від основних сил батальйону (роти), а також у складі взводу, призначеного в сторожову заставу.

Для дій в якості сторожової застави взводу вказується смуга охорони шириною до **2 км**. У цій смузі заставка займає зручний для оборони рубіж і обладнує основні, а при наявності часу й запасні позиції, з яких перекривається вогнем вся смуга охорони. Віддалення рубежу оборони від підрозділів, які охороняються може бути **5-10 км**.

Для посилення сторожової застави взводу зазвичай виділяються танк, один-два розрахунки автоматичних гранатометів, ПТРК, вогнеметники, переносна станція наземної розвідки та інші сили і засоби в залежності від умов обстановки і завдання.

Бойовий порядок механізованого взводу у сторожовій заставі залежно від поставленого завдання та умов місцевості, як правило, складається з бойових порядків механізованих відділень, групи управління і вогневої підтримки, засобів посилення, які залишаються у безпосередньому підпорядкуванні командира взводу.

Для своєчасного виявлення противника на позиції кожного відділення (танка) безперервно ведеться спостереження. У нічний час і в інших умовах обмеженої видимості у взводі організовується підслуховування і ведеться спостереження з використанням приладів нічного бачення. На шляхах імовірного руху ДРС (НЗФ) встановлюють сигнальні міни та розвідувально-сигналізаційна апаратура. Проміжки між позиціями відділень і фланги прикриваються вогнем і мінно-вибуховими загородженнями.

На прихованих підступах до позиції сторожової застави на віддаленні до **400 м** від неї можуть виставлятися секрети, в окремих випадках – сторожовий пост на відстані до **1500 м**.

Секрет у складі бойової групи (2-3 солдати, один з яких старший) приховано займає та обладнує визначене місце і веде безперервне спостереження

за противником та місцевістю. Старший секрету встановлює порядок спостереження і підтримує зв'язок із командиром, який його виставив. Секрет несе службу беззмінно протягом визначеного часу (дня або ночі), приховано, нічим себе не виявляючи. Він нікого не затримує і не опитує. Про появу противника або підозрілих осіб старший секрету доповідає встановленим порядком. Після закінчення терміну несення служби або за командою (сигналом) командира, який виставив секрет, особовий склад повертається на сторожову заставу. У разі зіткнення з противником він відкриває вогонь і відходить, продовжуючи вести спостереження.

Для огляду скритих ділянок місцевості, перевірки пильності несення служби сторожовими постами, а також для зв'язку із сусідніми підрозділами сторожової охорони можуть висилатися піші дозорні. Для огляду місцевості між позиціями відділень і на відкриті фланги висилаються патрулі.

Патрульні (піші дозорні), приховано просуваючись зазначеним маршрутом, ретельно оглядають місцевість і місцеві предмети. При виявленні сторонніх осіб патрульні, зайнявши скриту позицію, підпускають їх на близьку відстань і вимагають назвати пропуск. Особи, які не знають пропуск, затримуються і доставляються до командира взводу. У разі виявлення підрозділу (групи військовослужбовців) противника старший патруля встановленим сигналом або через патрульного негайно доповідає про це командирі взводу та стежить за діями противника. Поодиноких солдатів противника патрульні захоплюють у полон або знищують.

Організація сторожової охорони при розташуванні у базовому таборі має свої відмінності.

Для оперативності управління, район базового табору (розташування) та прилегла територія розподіляється на зони безпеки та необхідну кількість секторів відповідальності (Додаток 6).

Зона безпеки А – зона гарантованої безпеки, де розгорнуті елементи табору, в межах якого, досягнуто можливість вільно та безпечно пересуватись в умовах ймовірного вогневого впливу противника. Вона повинна співпадати з межами базового табору (району розташування). В основу охорони зони А

входять дії чергових сил та засобів (безпосередньої охорони), що включають в себе: несення служби чатовими та спостерігачами, здійснення пропускнуго режиму на КПП у поєднанні з фортифікаційним обладнанням табору та системою інженерних загороджень.

Зона безпеки Б (до 1500 м) – зона потенційної безпеки та протиснайперської боротьби – прилегла частина місцевості табору по периметру, яка контролюється підрозділом охорони та черговими силами. Життєдіяльність особового складу в межах зони Б є безпечною при виконанні особовим складом певних заходів безпеки, а сили та засоби НЗФ при проникненні до зони Б будуть виявлені та підпадають під вогонь підрозділу охорони та чергових засобів ураження. У межах цієї зони ведеться детальна розвідка противника та місцевості, перевірка та допуск особового складу і техніки. Завдання сил та засобів, розташованих в зоні Б, полягає у своєчасному виявленні та недопущенні противника в зону А, нанесення йому поразки черговими засобами артилерії, його знищення силами підрозділу охорони. Основними способами дій сил та засобів в зоні Б буде несення служби у секретах та засадах, патрулювання місцевості та спостереження, використовуючи систему інженерних загороджень.

Зона безпеки В (1,5 км – 15 км) – зона часткової безпеки (контролю) ділянка місцевості навколо табору, яка частково контролюється БТГр, але існує можливість, ведення розвідувально-диверсійної діяльності, та здійснення нападів на наші підрозділи. Безпека забезпечується веденням розвідки у взаємодії з органами місцевого самоврядування та правоохоронними органами.

В основу дій підрозділів в **зоні В** покладається ведення оглядової розвідки, демонстрація періодичної присутності в районі шляхом виставлення тимчасових КПП, блок-постів на найбільш важливих напрямках (місцях), патрулювання району, ведення засадних дій у взаємодії з мобільними резервами та черговими силами артилерії (як правило гаубична) на дальність ефективного вогню.

Тобто, сторожова охорона при розташуванні у базовому таборі організується і ведеться у зонах Б та В.

Для охорони базових таборів призначається:

безпосередня охорона для виконання завдань по охороні та обороні особового складу, озброєння і військової техніки базового табору (**зона А**);

зовнішня (сторожова) охорона для виконання завдань по охороні та обороні у визначених **зонах безпеки Б і В**, поза периметру базового табору.

Склад цих підрозділів визначається рішенням командира БТГр та повинен забезпечувати охорону особового складу, озброєння і військової техніки від раптового нападу противника.

Управління охороною та обороною базового табору покладається на чергового штабу, а контроль за несенням служби – на коменданта базового табору та командирів підрозділів.

З метою швидкого реагування на кризові ситуації визначається та вводиться у дію система сигналів управління та оповіщення, застосовується кодування (стандартні доповіді чергової зміни, назви посадових осіб, транспортні засоби).

Для виконання завдань з охорони та оборони базових таборів призначаються:

спостережні пости (стаціонарні, піші або на транспортних засобах) - для безпосередньої охорони периметру базового табору, забезпечення командира оперативною інформацією щодо обстановки навколо табору;

контрольно-пропускні пункти – призначені для контролю за пересуванням людей і транспортних засобів на територію та з території базового табору, він облаштовуються на в'їзді або виїзді до (з) базового табору;

добовий наряд по підрозділам – для збереження особистих речей особового складу та майна підрозділу, дотримання внутрішнього порядку;

парні патрулі або чатові – для охорони важливих об'єктів на території базового табору;

пожежний патруль – для своєчасної нейтралізації осередку займання внаслідок дій НЗФ із застосуванням легкозаймистих сумішей (“Коктелів Молотова”);

секрети – для прихованого спостереження на найбільш небезпечних напрямках за ділянками які не спостерігаються зі стаціонарних спостережних

постів (виставляється переважно у нічний час);

засідки – виставляються на найбільш небезпечних (ймовірних) підступах до базового табору, що охороняється;

рухомі патрулі – призначаються для охорони зовнішнього периметру базового табору та ведення розвідки шляхом спостереження;

резервна група (мобільний резерв) – для швидкого реагування на кризові нестандартні ситуації та посилення чергової зміни охорони (здійснення маневру з метою заняття панівного положення над противником);

Спостережні пости обладнуються в місцях, які дозволяють оглядати підступи до базового табору на найбільшій відстані. Їх кількість залежить від тактичних умов місцевості та просторових розмірів базового табору.

Спостережні пости забезпечуються: панорамами, на яких позначаються основні та запасні сектори спостереження і стрільби, номери орієнтирів (місцевих предметів та умовні їх назви) та дальність до них, райони особливої уваги та можливі напрямки нападу противника; обов'язками спостерігача на кожний спостережний пост відповідно до завдань; інструкціями про порядок застосування зброї, по заходах безпеки, про порядок зміни спостерігачів; витягами із таблиці сигналів управління та оповіщення; графіками періодичності доповіді про несення служби; сигнальними (освітлювальними) ракетами; оптичними приладами; приладами нічного бачення; засобами радіозв'язку (провідного за можливістю); аерозольними засобами (димами).

До контролю за повітряним простором залучаються розрахунки підрозділів ППО та розрахунки ПЗРК (ЗСУ-2-23 та інші).

Особовий склад підрозділу охорони складається з трьох змін:

1. Чергова зміна (зміна яка несе службу на КПП, спостережних постах, варті та інше).

2. Резервна група, яка знаходиться в визначеному місці на території табору в постійній готовності до реагування за ступенями готовності за рішенням командира підрозділу охорони.

3. Зміна, яка відпочиває.

Особовий склад підрозділу охорони споряджається зброєю, боєприпасами,

індивідуальними засобами захисту, засобами спостереження та зв'язку, аерозолями (димами).

Для оповіщення і управління підрозділів, що перебувають у базовому таборі, визначаються єдині сигнали, які доводяться до всього особового складу.

До складу чергових сил та засобів, крім екіпажів БМП (танків, БТР, БМД, кулеметних обслуг), включаються розрахунки підрозділів артилерії та ППО, що перебувають у постійній готовності до негайних дій, їм визначаються безпечні кути ведення вогню у проміжках між своїми підрозділами та через них.

Для всіх чергових вогневих засобів в інженерному відношенні обладнуються основні та запасні вогневі позиції. З кожної вогневої позиції готуються вихідні дані для стрільби, у тому числі для ведення вогню в умовах обмеженої видимості (туман, дощ, ніч).

У разі виконання бойових завдань патрулями за межами таборів у зонах безпеки, організовується артилерійське забезпечення та супроводження їх дій (завчасна та послідовна підготовка вихідних даних для стрільби по найбільш ймовірним ділянкам засідок (нападу) вздовж маршрутів руху патрулів).

Для спостережних постів уточнюються сектори огляду та ведення вогню з урахуванням дійсної дальності стрільби озброєння, узгоджуються дії особового складу охорони та патрулів між собою, рубежі розгортання та порядок дій резервних груп з обов'язковим дотриманням заходів безпеки.

З метою здійснення швидкого реагування на загрози, що виникають, у штабах БТГр створюються групи вогневого ураження у складі 2-3 офіцерів, спроможних здійснювати планування застосування артилерії, авіації та ППО.

Підрозділи БТГр (РТГр) відповідно до графіку призначаються для виконання завдань з охорони та оборони базового табору.

До охорони і оборони базових таборів, як правило, залучається підрозділ зі своїм штатним командиром, засобами посилення (артилерійські розрахунки, розрахунки ППО, обслуги керованих мінних полів та інші).

Для своєчасного виявлення противника з прихованих напрямків місцевості, у тому числі і вдень можуть, виставляються секрети і встановлюються сигнальні міни.

Вночі можливе виставлення додаткових постів підслуховування навколо базового табору та здійснення періодичного освітлення місцевості освітлювальними постами та артилерією. За можливістю по всьому периметру базового табору можуть бути розставлені дизельні освітлювальні станції, які освітлюють місцевість на відстань 500-700 метрів. З цією метою розробляється План освітлення місцевості, з урахуванням радіусу освітлення однієї міні (400 м). Кожній точці освітлювання присвоюється порядковий номер. План освітлення місцевості знаходиться у чергового штабу.

З метою введення противника в оману щодо кількості та режиму спостереження, виставляються манекени (чучела), обладнуються хибні спостережні пости, створюються на підступах до меж базового табору хибні ділянки мінно-вибухових загороджень (позначених на місцевості відповідними покажчиками, залишення на місцевості штатної укупорки від інженерних боєприпасів, встановлення навчальних інженерних боєприпасів та інше).

З метою забезпечення та підтримання готовності підрозділів, що несуть службу по відбиттю ймовірного нападу противника, проводяться систематичні тренування та перевірки дій особового складу щодо порядку переведення базового табору у вищі ступені готовності. Тренування та перевірки проводяться у різний час доби, в тому числі вночі, при цьому час проведення тренувань та навчальні питання не повинні повторюватися.

Під час несення служби, спостерігачі на спостережних пунктах відповідно до завдання, уважно спостерігають за місцевістю і зміною обстановки у визначених секторах та періодично, відповідно графіку, доповідають про стан служби старшому сектору. Старші секторів, в свою чергу доповідають командирі підрозділу, від якого призначена охорона, а командир підрозділу – черговому штабу.

У разі зміни обстановки, або появи сторонніх осіб у секторі спостереження, приведення у дію сигнальних мін, старший сектору негайно прибуває на місце для з'ясування обставин. При виявленні загострення обстановки старший сектору негайно доповідає своєму командирі підрозділу, який після сповіщення чергового штабу, організовує посилення визначеного напрямку черговою

групою, а у разі необхідності, організовує та здійснює відбиття нападу складом охорони та чергових засобів.

Вночі у разі надходження доповіді з спостережних постів про підозрілий об'єкт (спрацювання сигнальної міни) черговий штабу визначає місце на карті і дає команду черговому артилерійському розрахунку на освітлення вказаної ділянки місцевості. Наприклад „...Ядро-50, Факел №27, першу освітлювальну міну вогонь”. В цей час спостерігачі постів посилюють пильність та увагу. При виявленні противника застосовується зброя (озброєння) на ураження згідно правил стрільби і управління вогнем артилерії, але виходячи із можливостей. При цьому, кількість чергових засобів подвоюється, один артилерійський розрахунок проводить періодичне або безперервне освітлення місцевості, другий проводить стрільбу на ураження. Відділення управління проводить розвідку цілей і корегування вогнем.

Якщо виявлено дії снайпера противника спостерігач негайно після доповіді старшому сектору застосовує засоби маскування (аерозолі (дими) та непомітно переміщується у захищений пост спостереження. У подальшому з використанням оптичних приладів (артилерійських стереотруб АСТ, перископу розвідника та інше) продовжує спостерігати за місцевістю з метою виявлення вогневої позиції снайпера. При виявленні місця його знаходження негайно доповідає старшому сектору або командирі підрозділу.

Черговий штабу при надходженні доповіді від старшого сектора або командира підрозділу подає відповідний сигнал про небезпеку та через командирів (чергових) підрозділів контролює заняття особовим складом укриття та проведення аерозольного маскування. При виявленні позиції снайпера черговий штабу негайно дає команду черговому артилерійському розрахунку на обстріл зазначеного району для знищення снайпера.

При раптовому обстрілі базового табору з мінометів спостерігачі посилюють спостереження в зоні своїх секторів огляду. Старші секторів та командир підрозділу охорони приховано прибувають на захищені спостережні пункти та посилюють спостереження за місцевістю з метою виявлення вогневих позицій противника. У разі виявлення вогневих позицій черговий штабу негайно

дає команду черговому артилерійському розрахунку на обстріл вогневих позицій противника. Після закінчення обстрілу черговий штабу дає команду на вільне пересування по території базового табору.

У разі нападу значних сил противника на базовий табір до його оборони залучається весь особовий склад, що перебуває в ньому. Підрозділи займають визначені смуги оборони, позиції, рубежі, наносять вогневе ураження усіма засобами та відбивають атаку противника. При сприятливих умовах мобільний резерв здійснює маневр у фланг чи тил противника та рішучою атакою (з вогневого рубежу) знищує його у взаємодії з авіацією СВ.

2. Робота командира мб (мр) щодо з організації сторожової охорони.

Робота з організації дій у сторожовій охороні проводиться так само, як і при організації оборони в умовах відсутності зіткнення з противником.

Після отримання завдання, командир батальйону (роты) усвідомлює його, оцінює обстановку, по карті приймає рішення, доводить завдання до підлеглих, проводить рекогносцировку, уточнює рішення, віддає бойовий наказ і організовує зайняття призначеного рубежу. В окремих випадках всю роботу з організації дій сторожової охорони командир здійснює після виводу підрозділу безпосередньо на місцевість.

У замислі командир батальйону (роты) визначає: напрямок зосередження основних зусиль і райони місцевості, від яких залежить надійність охорони; порядок ведення розвідки і способи знищення виявленого противника з визначенням порядку його вогневого ураження та дій сторожових застав (постів); бойовий порядок і систему опорних пунктів, позицій підрозділів охорони і вогневих засобів; заходи щодо введення противника в оману.

У бойовому наказі під час постановки бойових завдань командир батальйону (роты) вказує:

– сторожовим заставам (постам) – склад, засоби посилення; смугу охорони і рубіж оборони (бойові позиції); рубіж, до якого вести розвідку; порядок дій при

відбитті нападу противника; місце ксП. Сторожовим заставам, крім того, може вказуватися де виставити сторожові пости, секрети і патрулі;

- резерву – район розташування, завдання, до виконання яких бути готовим;

- артилерійському підрозділу – вогневі позиції і завдання щодо ВУП;

- підрозділу ППО – стартові (вогневі) позиції, завдання, час і ступені готовності.

У цьому пункті бойового наказу, крім часу готовності до виконання завдання, командир батальйону (роти) вказує час зайняття позицій, готовності системи вогню, черговість і терміни інженерного обладнання позицій.

Завдання сторожовим заставам (постам), артилерійському підрозділу і підрозділу ППО, а також маршрути патрулювання і місця виставлення секретів уточнюються безпосередньо на місцевості під час рекогносцировки.

Після віддання бойового наказу командир батальйону (роти) організовує взаємодію, віддає вказівки з організації управління і всебічного забезпечення дій. Командирам сторожових застав (постів) і підрозділів, призначених для ведення розвідки, доводиться пропуск і відгук, який змінюється щодоби.

Особливу увагу командир приділяє узгодженню порядку вогневого ураження противника силами старшого начальника.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Таким чином, в ході проведення лекції було з'ясовано, що правильна організація сторожової охорони при розташуванні на місці та у базових таборах органами управління мб (мр) (БТГр, (РТГр)) є надійною запорукою збереження життя особового складу та цілісність та боєготовність військової техніки.

Аналіз локальних війн та збройних конфліктів, у тому числі і в ході проведення ООС (АТО) свідчить, що вимоги щодо організації сторожової охорони при розташуванні на місцевості механізованих та інших підрозділів значно зростають.

Розвиток високоточної зброї та інших засобів ураження, засобів розвідки та радіоелектронної боротьби надають нові виклики до організації та ведення сторожової охорони та перегляду щодо завдань, складу, оснащення та бойового забезпечення.

Лекцію розробив

Викладач кафедри загальновійськових дисциплін

В. ПУГАЧ

Лекція обговорена і схвалена на засіданні кафедри,

протокол № _____

від « _____ » _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

ТВО начальник кафедри загальновійськових
дисциплін

полковник

К. РАДЧЕНКО

« _____ » _____ 20__ р.

ПЛАН

проведення лекції № 12 з навчальної дисципліни «Тактика (у т. ч. тактика дій військ НАТО)»

Модуль № 2. Механізований батальйон (рота) на марші та при розташуванні на місці.

Змістовий модуль № 2.2 Механізований батальйон (рота) при розташуванні на місці.

Заняття 2.2.2 Сторожова охорона механізованого батальйону (роти) при розташуванні на місці та у базовому таборі

Навчальний потік: 2 М курс.

Дата: 30.09.19 Час: 90 хв.

Місце: лекційна аудиторія

Навчальні та виховні цілі:

Вивчити:

- завдання, порядок та вимоги до організації сторожової охорони мб (мр) при розташуванні на місці та у базовому таборі;
- роботу командира мб (мр) з організації сторожової охорони;

Виховувати:

- високі морально-психологічні якості;
- широкий тактичний кругозір;
- зацікавленість щодо вивчення навчальної дисципліни.

I. Навчальні питання і розподілення часу:

№ з/п	Зміст занять, навчальні питання	Час, хв.
I	Вступна частина	5
II	Основна частина	80
	1. Завдання, порядок та вимоги до організації сторожової охорони мб (мр) при розташуванні на місці у базовому таборі	60
	2. Робота командира мб (мр) щодо з організації сторожової охорони.	20
III	Заклучна частина	5

II. Навчально-матеріальне забезпечення:

- мультимедійний проектор Inphocus;
- слайди за темою лекції, підготовані за комп'ютерною програмою Microsoft PowerPoint;

Навчальна література :

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Ч. II. Батальйон, рота. – К.: Ком. СВ ЗСУ, 2016. – 217 с.
2. Бойовий статут механізованих і танкових Сухопутних військ Збройних Сил України. Ч. III. Взвод, відділення, екіпаж танка. – К.: Ком. СВ ЗСУ, 2016. – 260 с.
3. Тактика: підручник / В.В. Вішняков, Г.А. Дробаха, А.А. Каленський, Є.Б.Смірнов – К.: Вид.-пол. центр "Київський університет", 2008. – 735 с.
4. Тактика загальновійськових підрозділів: Навч. посібн. – К.: НАОУ, 1998.
5. Тактика (рота, батальйон): Підручник. – Одеса: ОдІСВ, 1997.
6. Рекомендації механізованим підрозділам щодо дій на полі бою в сучасних умовах: Методичний посібник. – К.: ГУБП СВ України, 2002, – 48 с.;
7. Попов О.М., Моргунов О.М., Поляков С.Ю. Тактична підготовка: Навч. посібн. – Харків: НЮАУ, 2004, – 215 с.
8. Альбом схем дій підрозділів (відділення, взвод, рота, батальйон) у відповідності до стандарту № 2 (тактичні знаки НАТО). – Львів: НАСВ, 2017. – 80 с.
9. Порядок оформлення оперативних (бойових) документів. Затверджено Наказом начальника ГШ ЗСУ від 25.04.2018 № 170. – К., 2018. – 230 с.

III. Завдання на самопідготовку:

III. Завдання на самопідготовку:

- вивчити матеріал лекції з особистого конспекту;
- підготуватися до семінарського заняття №5;
- ознайомитися з матеріалом лекцій з навчальної літератури.

План обговорений і ухвалений на засіданні кафедри

Загальновійськових дисциплін від ____ . ____ .19,

Протокол № ____ .

Викладач кафедри загальновійськових дисциплін

В.ПУГАЧ